

Projekt „CHRÁNÍME MOŘSKÉ ŽELVY“ v roce 2021

Hana Svobodová

V uplynulém roce jsme se naučili žít s Covidem, který přinesl mnoho změn a zamotal mnohými plány. Bohužel, žádný z našich dobrovolníků se nemohl vydat na pomoc do zahraničí, přesto jsme výzvy s pokorou přijali a dokázali implementovat obměny, jež nám umožnily fungovat i v této zajímavé době. Co zmůže Covid sám proti kolektivní lásce k přírodě a želvám. Nezmuže nic, a tak ochranáři stále denně kontrolují pláže v oblasti Berau na Borneu, a také na ostrově Lembata na jihovýchodě Indonésie, kde se během doby covidové podařilo rozjet programy na vzdělávání a rozvoj tamní komunity. Celkový počet vypuštěných želvích mláďat na těchto ostrovech je za minulý rok téměř jeden milion.

Neskutečný pocit jsme měli, když k nám doputovalo video z Lembaty, kde biskup vyrovnaným hlasem promlouvá k místní komunitě, aby podporovali záchranáře želv a chovali se šetrně k přírodě. „Želva není jídlo, ale přítel. Kdo miluje přírodu, miluje lidi.“ Tento vzkaz je podle něj zprávou, kterou ostrov Lembata vysílá do světa. Tyto zprávy jsou pro nás hnacím motorem a odměnou. Stejně tak jsme byli nesmírně potěšeni, když ministerstvo moří a rybnářství ocenilo vedoucího týmu ochranářů, Densiana Ada, za úžasnou práci a vzdělávání místní komunity. Tyto ostrovy jsou nám cenným příkladem, kde přístup ke vzdělávání a samotná motivace dokáže pohnout s celou komunitou a tradičními názory. Na ostrově Lembata na jihovýchodě Indonésie neklade vejce zdaleka tolik želv jako v oblasti Berau na Borneu, ale kromě karet pravých a karet obrovských zde kladou také karety zelenavé, proto je tu ochrana velmi důležitá. Podporujeme zde místní organizaci SEHABAT PENYU LOANG, která se kromě přímé ochrany želv (dnes už v pěti vesnicích na rozdíl od minulého roku, kdy to byly pouze dvě vesnice) věnuje i vzdělávání a rozvoji místních obyvatel. Školy jsou na Lembatě sice také stále zavřené, ale během roku v dobách, kdy nebyla opatření proti covidu tak striktní, se místním ochranářům dařilo dělat osvětu na pláži. Setkávali se zde nejen s dětmi, ale i s dospělými. Ochranáři totiž na svém facebooku informují o tom, že když se u nějakého hnízda začne propadat písek, tak je jasné, že malé želvy už se probouzejí k povrchu a brzy vylezou na pláž. To je ten pravý

večerní okamžik pro setkání a bezpečné vypouštění mláďat do moře. Na vypouštění přijíždí čím dál více lidí. Společně s ochranáři vypouští mláďata želv hned po vylíhnutí do moře, povídají si o přírodě a uklízí odpadky. Pro tato setkání postavili ochranáři u chráněné části pláže i místo pro vzdělávání a také toaletu. Ve vzdělávání ochranářům pomáhají nejen materiály od nás, ale díky spolupráci dostali i plakáty o želvách a mořských savcích od Centra pro správu pobřežních a mořských zdrojů BPSPL v Denspasararu. Snaží se, aby místní měli rádi moře, jeho obyvatele i celý ekosystém.

Naopak v oblasti Berau u Bornea v tomto roce bohužel neprobíhalo žádné vzdělávání ve školách, protože školy jsou kvůli covidu v oblasti stále zavřené a ochranáři působí na neobydlených ostrovech. Naštěstí se nám ale podařilo udržet spolupráci s místními řemeslníky, odkupovat od nich výrobky z kokosu a díky českému velvyslanectví v Indonésii jsme mohli výrobky dopravit i do ČR. Opravdu důležitý krok na udržení spolupráce.

Ostrov Bilang-bilangan zaznamenal obrovský úspěch v červenci 2021, kdy se čtyři studenti z univerzity Negri Mulawarman v Samarindě (Východní Kalimantan, Indonésie) zúčastnili vzdělávacího programu, kde se učili od ochranářů o želvách, zkoušeli přenášet snůšky do bezpečí a uklízeli odpadky naplavené na pláži. Studenti si práci ochranářů vyzkoušeli ve všech svých krásách i nesnázích, a tak si mohou zvolit, zda po dokončení univerzity půjdou do terénu či do kanceláře. Máme podporu i místních pedagogů, což nás velice těší a motivuje k budoucímu vzdělávání.

Dalším příjemným milníkem tohoto roku je rozšíření spolupráce na Srí Lanku, kde jsme oficiálně zahájili program na ochranu mořských želv, kde bojujeme hlavně s želvími bazénky, jež nemají s ochranou želvích svěřenců pranic společného. Místo pomoci se želvám zabrání ve vývoji, včetně ztráty přirozeného instinktu. Bazénky mají pro želvy fatální následky. Chceme rozšířit povědomí a informovat o této turistické pasti, změnit přístup místních a hlavně vrátit želvám svobodu v jejich přirozeném prostředí. Tuto situaci řešíme už od roku 2017, kdy byla na Srí Lance na konferenci o tomto tématu mluvit Hana Svobodová, dále byla v roce 2019 v rámci diplomové práce Petry Stašové monitorována efektivita ochrany mořských želv na Srí Lance. Jsme moc rádi, že výsledky tohoto monitoringu i doporučení, jak ochranu zlepšit, byly v roce 2021 vydány ve vědeckém časopise Wildlanka. Tento časopis na Srí

Lance vydává přímo Ministerstvo divoké přírody a ochrany lesů, věříme tedy, že se díky článku informace dostanou právě k těm lidem, kteří nám mohou pomoci efektivitu ochrany želv zlepšit. V tom všem nám také pomáhá honorární konzul Marek Němec, od kterého naše zakladatelka Hanka Svobodová dostala cenu "Za přínos v oblasti ochrany mořských želv na Srí Lance".

Na Srí Lance plánujeme udělat workshopy pro zaměstnance už existujících center. Rádi bychom jim ukázali, jak plynule změnit centrum a způsob ochrany želv k lepšímu. Chceme také postavit vzorové centrum. Plánujeme spolupráci s hotely, aby na výlety posílaly turisty do center, která chrání želvy efektivně. Poptávka určuje nabídku, je tedy jasné, že existovat budou ta centra, do kterých budou chodit turisté.

V České republice se stále snažíme informovat o situaci želv, jejich ohrožení a o tom, jak jim můžeme pomoci. Vzděláváme i o problémech oceánů, o odpadu a zodpovědném cestování. Běžně realizujeme vzdělávací program pro žáky prvního i druhého stupně základní školy a studenty středních škol a informujeme veřejnost. V minulém roce proběhlo 11 přednášek a akcí ve školách i na táborech. Žačky z osmých a devátých tříd ze ZŠ TGM v Moravských Budějovicích zorganizovaly na podporu ochrany mořských želv akci s názvem Svačina pro želvy. Informovaly mladší spolužáky o situaci mořských želv a z plátků jablek ze školní zahrady nasušily křížaly, které za dar pro želvy rozdávaly. Obří projekt o mořských želvách napříč všemi předměty měli i na základní škole Prosperity. Na základní škole Zbiroh se vydali přímo za želvami – pěšky až na Borneo. Žáci, rodiče i přátelé školy chodili samostatně na výlety do přírody, sčítali kilometry a za každých pět ušlých kilometrů byla poslána koruna na platy našich ochranářů. Společná cesta na Borneo byla dlouhá 10 715 km. Opravdu klobouk dolů. Nejenže trávili čas venku, ale zároveň při tom vybírali peníze na želvy a šířili informovanost dál a dál. V Jirkově zase Dům dětí a mládeže pod vedením Alexandry Zdeňkové, členky našeho spolku, uspořádal hru Želví putování. Děti z celého města sbíraly na cedulích a z videí na QR kódech informace, vyplňovaly pracovní list a dozvěděly se spoustu nového.

Do dalšího roku chceme určitě pokračovat v přímé ochraně mořských želv v Indonésii, a to jak v oblasti Berau, tak i na ostrově Lembata – oživit

vzdělávání i rozvoj místních obyvatel v Indonésii, obnovit dobrovolnický program v obou zmíněných oblastech a postavit vzorové centrum na ochranu mořských želv na Srí Lance. Zde chceme udělat workshop pro ochranáře z již fungujících center a pomoci jim ochranu v jejich centrech zefektivnit. Budeme šířit naše vzdělávací materiály do dalších zemí a zvyšovat informovanost o moři, o situaci mořských želv a způsobech, jak jim pomoci, o odpadech a zodpovědném cestování, a to nejen v České republice, ale i jinde ve světě.

Mořské želvy jsou plazi, kteří žijí na Zemi už 110 milionů let. V oceánu zajišťují mnoho důležitých rolí. Společně jsme moc rádi, jaké podpory se nám dostává z České republiky a také ze zahraničí. Věříme v lidskost, přírodu a vzdělávání, vážíme si každé aktivity, která pomůže zachovat divokou krásu přírody a ochránit veškeré zvířecí druhy, se kterými jednoduše můžeme, v míru a přátelství, sdílet tuto planetu.

Pokud byste chtěli finančně pomoci, budeme vděční za jakoukoli částku na transparentní účet organizace – 2101346384/2010. Pokud chcete přispět a přitom nezaplatit nic navíc, můžete jednoduše nakupovat na www.givt.cz a vybrat naši organizaci Chráníme mořské želvy, kde část peněz z vaší objednávky půjde na dobrou věc pro naši organizaci. Možností je mnoho a moc si vážíme, když si jedinec vybere oblast, která ho naplňuje a ve které by pravidelně pomáhal.

Hana Svobodová společně s Markem Němcem, honorárním konzulem Demokratické socialistické republiky Srí Lanka pro Českou republiku.

Právě vylíhla mláďata karet obrovských míří do moře.

I tolik vajec může být v jediné snůšce karet obrovských – 176.

Biskup na ostrově Lembata oceňuje práci ochranářů a nabádá místní komunitu, aby se chovala šetrně k přírodě.

Ochranáři právě dorazili na neobydlený ostrov Mataha, kde chrání želvy, svou lodí přivezli zásoby jídla na příštích 10 dní.

Ochranáři na ostrově Lembata měří želvu, která uvízla rybářům v síti, těsně před jejím vypuštěním zpět do moře.

Společné vypouštění želv na Lembatě – děti i dospělí s ochranáři vypouští mláďata želv hned po vylíhnutí do moře, povídají si o přírodě a uklízí odpadky.

Komunikace na dálku je dnes již běžnou součástí práce ochranářů – signál sice není vždy ani všude, ale když se chce, všechno jde. Do ČR tak ochranáři posílají nejen fotky a videa, ale i data a účetnictví ke kontrole. Jedině tak jim totiž pošleme finanční příspěvek na další měsíc.

Kareta zelenavá míří vstříc oceánu.

Právě vylíhla kareta obrovská míří do oceánu na ostrově Bilang-bilangan v oblasti Berau.

Vypouštění karet zelenavých na Lembatě.